

Norsk fagskole for lokomotivførere - hørings svar

Fra	Styret ved Norsk fagskole for lokomotivførere, styreleder Marit Rønning
Til	Kunnskapsdepartementet
Frist for innsendelse	17. juli 2026
Vedrørende	Høring av forslag til ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og endringer i fagskoleloven om læringsmiljø m.m.
Saksref.	Rektor Kai Erik Jensen
Dato	01.06.2026

Høringssvar

Norsk fagskole for lokomotivførere (Lokførerskolen) viser til høring av forslag til ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og endringer i fagskoleloven om læringsmiljø m.m. Styret ved Lokførerskolen takker for at regjeringen ønsker å endre deler i forskriften og fagskoleloven.

Lokførerskolen er en statlig fagskole med nasjonalt opptak gjennom samordna opptak. Fagskolen har et overordnet ansvar for å utdanne lokomotivførere til jernbanesektoren. Utdanningen er sikkerhetskritisk, og kapasiteten er dimensjonert i tråd med sektorenes behov. Forutsigbare og fleksible opptaks- og gjennomføringsregler er derfor avgjørende.

Skolen gir nedenfor sine merknader til utvalgte forslag i høringen.

3.2.3 Reservasjon av studie plass (utsatt studiestart)

Lokførerskolen vurderer forslaget om å fastsette frist for søknad om utsatt studiestart til tre uker før studiestart som lite hensiktsmessig for utdanninger med særskilte opptakskrav. For lokførerutdanningen forutsetter opptaksprosessen at søkere gjennomfører både helseundersøkelse og psykologisk vurdering før endelig opptak kan bekreftes.

Disse vurderingene er ressurskrevende, gjennomføres i samarbeid med eksterne aktører og må gjennomføres i god tid før studiestart for å sikre etterlevelse av krav til sikkerhet og faglig forsvarlighet. Som følge av dette har Lokførerskolen fastsatt kortere søknadsfrister enn det som er vanlig ved mange andre fagskoler, nettopp for å oppnå nødvendig forutsigbarhet i planleggingen og gjennomføringen av opptaksprosessen.

På denne bakgrunn mener Lokførerskolen at det bør vurderes adgang til fleksibilitet eller unntak fra den foreslåtte fristen, for eksempel ved å åpne for en lengre frist på **inntil seks uker før studiestart** for utdanninger med særskilte helse-, egnethets- og sikkerhetskrav. Konsekvensen ved kortere frist være at Lokførerskolen ikke vil klare å fylle opp klasser i tide til oppstart innenfor kravet om at det er faglig forsvarlig.

3.2.4 Tilbud om ledige studieplasser etter det ordinære opptaket

Departementet ønsker innspill på om det skal være mulig å tilby studieplasser uavhengig av venteliste 10 dager etter studiestart, eller fra studiestart. Lokførerskolen ønsker å kunne tilby studieplasser fra studiestart, for å ivareta kravet om at det er faglig forsvarlig med sen oppstart.

3.2.5 Poengberegning ved rangering av søkere

Departementet foreslår å åpne for at utdanningsløp som gir yrkeskompetanse også skal kvalifisere til rangeringspoeng selv om de ikke fører til fagbrev. Lokførerskolen mener at tilleggspoeng for fagbrev eller utdanningsløp som gir yrkeskompetanse ikke fungerer godt for opptaket til utdanningen.

Lokførerskolen er en utdanning som åpner for at folk som ønsker å endre yrkesvei kan fortsette å bidra i et yrke som samfunnet har behov for. Vi mener at opptakskriteriene legger et godt grunnlag for å gjennomføre utdanningen. Tall for gjennomføring viser at det er små forskjeller på gjennomføringsgraden for studenter med studiespesialisering sammenlignet med studenter med fagbrevbakgrunn.

Fagskoler som legger vekt på å tilby en spesialisering basert på fagbrev kan begrense muligheten til opptak ved å spesifisere kvalifikasjonsgrunnlaget til relevante fagbrev. Dermed er søkere med fagbrev allerede sikret fortrinn i opptaksprosessen.

I tillegg mener skolen at regelverk for fagskolen også bør samordnes med opptak til annen høyere utdanning der regelverket nå begrenser bruk av rangeringspoeng og heller legger opp til bruk av kvoter der det er nødvendig for å oppnå ønsket effekt.

Lokførerskolen mener at tildeling av rangeringspoeng for fagbrev og relevant yrkespraksis: hindrer effektiv omskolering, får store utslag for få utdanninger med mange søkere og har liten effekt for fagskoler som uansett rekrutterer / har fagbrev som kvalifikasjonskrav.

Kjønnskvolter

Lokførerskolen vil særlig peke på behovet for tiltak for å bedre kjønnsbalansen i fagskoleutdanninger. ([Khrono](#)). Tall fra jernbanesektoren sier at omtrent 10 % av studentene ved Lokførerskolen er kvinner og omtrent 8 % av lokomotivførere i sektoren

er kvinner. Dette viser en vedvarende og betydelig ubalanse, selv om fagskolen har prøvd forskjellige virkemidler for å få flere kvinner til å søke.

I høyere utdanning er det innført hjemmel for kjønnskvoltering, der tidligere ordning med kjønnspoeng er erstattet med kvoter for å sikre representasjon av begge kjønn.

Lokførerskolen mener at tilsvarende hjemmel bør innføres i fagskolesektoren. Positiv særbehandling kan være nødvendig for å oppnå reell likestilling i yrkesutdanninger.

Dette er også godt kjent problemstilling innen brann- og redningsskolen og helsefagene i fagskolen. Det bør innføres hjemmel for kjønnsnøytral kvotering i fagskoleutdanninger, i tråd med utviklingen i høyere utdanning. Kvotering kan benyttes ved betydelig underrepresentasjon der terskelnivå kan vurderes i intervallet 20–30 %.

Overordnet tilbakemelding

Lokførerskolen støtter hovedretningen i forslaget, men understreker behovet for: mer fleksible opptaksregler, tydeligere hjemler for ventelistehåndtering, avklaring av skikkethetsregelverket og tiltak for bedre kjønnsbalanse.

Endringene bør utformes slik at de ivaretar både rettssikkerhet, effektiv ressursbruk og sektorens behov for forutsigbar kompetansetilførsel.

Fagskolen mener endringene i bestemmelsene om læringsmiljø er riktige og vil sørge for at fagskoleforskriften er relevant for utdanningstilbudet i sektoren?